

โมเดลสมการโครงสร้างการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชน
ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน
กรณีศึกษา ตลาดน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐม
A Structure Equation Model of Government and Private
Management Affecting Community Tourism Development
Sustainable Case Study of Donwai Floating Market, Nakhornpathom

สุพิทักษ์ โตเพ็ง¹ ประสูตร เหลืองสมานกุล² ชลดา ศรีสุวรรณ³ และมธุริน รุจาฉันท⁴

Supitakka Topheng, Prasutr Luangsmarnkul, Chonlada Srisuwan
and Mathurin Rujachan

Received: December 12, 2022 Revised: December 31, 2022

Accepted: February 2, 2023

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการโครงสร้างการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐมอย่างยั่งยืนที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐมอย่างยั่งยืนเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน ตลาดน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐม จำนวน 410

¹นักวิจัยอิสระ; Independent Researcher, E - mail: supitakka@hotmail.com

²นักวิจัยอิสระ; Independent Researcher, E - mail: prasutr@yahoo.com

³นักวิจัยอิสระ; Independent Researcher, E - mail: ying.arakkmitr@gmail.com

⁴บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์, Graduate School, Southeast Asia University, E - mail: mathurinrujachan@hotmail.com

ตัวอย่าง โดยอาศัยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.876 และผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) เท่ากับ 0.912 สำหรับผลการวิเคราะห์ปัจจัยองค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) และการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง (SEM) พบว่า (1) แบบจำลองที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าสถิติ $\chi^2 = 157.35$, $df = 117$, $\chi^2/df = 1.345$, $P\text{-value} = 0.0785$, $RMR = 0.160$, $GFI = 0.957$, $RMSEA = 0.027$ และ $CFI = 0.998$ แสดงให้เห็นว่าค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน ตลาดน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐม อย่างยั่งยืน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานและ (2) ปัจจัยด้านบทบาทการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชน มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.46 และการมีส่วนร่วม มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.60 ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน ตลาดน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐม อย่างยั่งยืนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยภาครัฐและเอกชนจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการและมีระบบที่ดีจึงจะเกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดี เพื่อภาครัฐและเอกชนสามารถดำเนินการบริหารจัดการควบคุมดูแลและใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้

คำสำคัญ: การบริหารจัดการภาครัฐและเอกชน การมีส่วนร่วม การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน

Abstract

This research aims to test the structure equation model of government and private management affecting community tourism development sustainable at Donwai floating market, Nakhornpathom through developed with empirical data and, Analyze a causal factors affecting community tourism development sustainable at Donwai floating market, Nakhornpathom with survey research. The data collected by questionnaires, testing with stakeholders 251 respondents who participate in community tourism development of Donwai floating market, Nakhornpathom. The research sampling was purposive sampling. The index of

item-objective congruence (IOC) was 0.876 and reliability value of 0.912. The hypothesis testing used confirmatory factor analysis (CFA) and structural equation modeling (SEM). According to the analysis, (1) the causal relationship model was congruent with the empirical data ($\chi^2 = 157.35, df = 117, \chi^2/df = 1.345, P\text{-value} = 0.785, RMR = 0.160, GFI = 0.957, RMSEA = 0.027$ and $CFI = 0.998$); shows that The statistical value of the model congruence of community tourism development model of Donwai floating market, Nakhornpathom sustainable through developed by the researcher with the empirical data, which was according to the assumption. And (2) the administration role of government and private sectors had an influence value at 0.46 statistical, and the participation had an influence value at 0.60 statistical affecting community tourism development sustainable at Donwai floating market, Nakhornpathom at the level of 0.05 statistically significant. The governance and private sectors must be a good management and system to good achievement results. The governance and private sectors be able to management and utilize tourism resources with fairness, transparency and accountability.

Keywords: Government and private management, Participation, Tourism development

บทนำ

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในหลายประเทศที่มีศักยภาพด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวสูง เพราะมีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวหลากหลายทั้งทางธรรมชาติ ประเพณีศาสนา และประวัติศาสตร์โบราณสถานโบราณวัตถุ แสดงถึงอารยธรรมความเจริญของท้องถิ่น ซึ่งมีความโดดเด่นทางด้านเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่สามารถดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติอย่างต่อเนื่อง ที่ผ่านมามีนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและยาวนาน แต่ยังมีวิกฤตอื่นที่เกิดขึ้นในสังคมไทย การท่องเที่ยวโดยชุมชนนับเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยพัฒนาให้ชุมชนเติบโตได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน เพราะการท่องเที่ยวโดย

ชุมชนมีส่วนที่จะชักชวนให้ทุกฝ่ายมาร่วมมือกันพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีมีมาตรฐานและได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืน (สุดถนอม ตันเจริญ, 2560)

“ตลาดน้ำดอนหวาย นครปฐม” นับเป็นตลาดโบราณที่มีขึ้นตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 6 ตั้งอยู่ในวัดดอนหวาย ตำบลบางกระเจิก อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม เป็นตลาดชื่อดังประจำจังหวัดที่ยังเหลือสภาพความเป็นตลาดเก่าในอดีตอยู่ดีดริมแม่น้ำท่าจีน ปัจจุบันเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำหรับการจับจ่ายซื้อของฝากสินค้าท้องถิ่น เช่น อาหาร เครื่องดื่ม การท่องเที่ยวทางน้ำมีเรือขายของมากมาย และมีพ่อค้าแม่ค้ามาตั้งร้านค้าขายของอยู่บริเวณสองฟาก (มิวเซียมไทยแลนด์, 2565) โดยบรรยากาศรอบๆ ของตลาดน้ำดอนหวาย ก่อนช่วงรื้อรื้อนักท่องเที่ยวสามารถจอดรถไว้ที่ด้านหน้าของวัดและเมื่อเดินผ่านวัดเข้าไปด้านในก็จะพบกับตลาดอยู่ดีดริมแม่น้ำ การเดินเที่ยวตลาดน้ำวัดดอนหวายนอกจากการจับจ่ายซื้อของฝากแล้วยังมีกิจกรรมล่องเรือเส้นทางจากตลาดน้ำดอนหวายไปวัดไร่ขิงเพื่อชมวิวของสองฟากฝั่งแม่น้ำท่าจีน และสัมผัสวิถีชุมชนริมฝั่งแม่น้ำที่มีบ้านทรงไทยหลายแบบ บางหลังเป็นอาคารไม้เก่าตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 6 ซึ่งหาชมได้น้อยในปัจจุบัน ซึ่งถือเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวไม่ควรพลาดเมื่อมาเยือนตลาดน้ำวัดดอนหวาย นครปฐม (สำนักงานจังหวัดนครปฐม, 2565) และจากสถานการณ์โควิด-19 ทำให้ตลาดน้ำดอนหวาย นครปฐมยังมีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวไม่มากนักแต่แม่ค้าพ่อค้าทุกคนก็ยังมีรอยยิ้มและยังขายของตามปกติในรูปแบบ New Normal มีการใส่หน้ากากอนามัย และล้างมือด้วยแอลกอฮอล์ และยังคงอนุรักษ์ตลาดเก่าแก่แห่งนี้ไว้ให้นักท่องเที่ยวได้มาเดินเที่ยว มีของอร่อยๆ ให้ได้ชิมกัน (อ้อมใจ วงษ์มณฑา, 2564) ปัจจุบันรูปแบบการท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากนักท่องเที่ยวไม่ได้ต้องการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนเท่านั้น แต่มีแนวโน้มที่นักท่องเที่ยวจะสนใจท่องเที่ยวที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้ปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนและนักท่องเที่ยวสามารถเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์ใกล้ชิดกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นได้

การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้ำดอนหวาย นครปฐม ให้มีความแข็งแกร่งนั้นภาคส่วนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อคนในชุมชนสามารถวางแผนการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนได้ เกิดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน และเกิดกิจกรรมแลกเปลี่ยนระหว่างคนในชุมชนและนักท่องเที่ยว ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาโมเดลสมการโครงสร้างการ

บริหารจัดการภาครัฐและเอกชนส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐมอย่างยั่งยืน เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐมอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาตลาดน้ำดอนหวาย นครปฐมซึ่งจะทำให้ทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเกิดประโยชน์กับชุมชนตลาดน้ำดอนหวาย นครปฐม ที่จะทำให้ชุมชนสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมโดยที่ยังคงอนุรักษ์วัฒนธรรมที่สอดคล้องกับยุคสมัยและมีการสืบทอดสู่คนรุ่นใหม่ได้อย่างต่อเนื่องอันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้

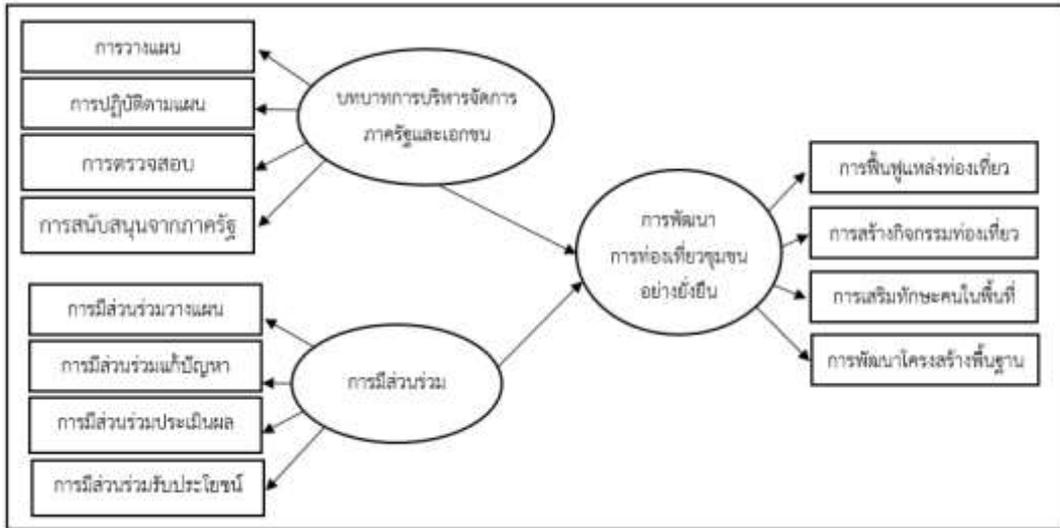
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการโครงสร้างการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐมอย่างยั่งยืนที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐมอย่างยั่งยืน

สมมติฐานการวิจัย

1. โมเดลสมการโครงสร้างการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน ตลาดน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐม อย่างยั่งยืนสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์
2. การบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนและการมีส่วนร่วม ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน ตลาดน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐม อย่างยั่งยืน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน ตลาดน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐม อย่างยั่งยืน ซึ่งไม่ทราบจำนวนแน่นอน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน ตลาดน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐม อย่างยั่งยืน ผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนดขนาดตัวอย่างในการวิจัยโดยพิจารณาจากความเหมาะสมของจำนวนค่าพารามิเตอร์ที่ทำการประมาณค่าภายใต้โมเดลตามสมมติฐานในกรอบแนวคิดที่ได้ศึกษาเอกสารและทบทวนวรรณกรรมตามแนวคิดของ Lindeman, Merenda and Gold และ Weiss (1972) ที่ได้ทำการกำหนดขนาดตัวอย่างตามกฎอัตราส่วนระหว่างหน่วยตัวอย่างและจำนวนพารามิเตอร์หรือตัวแปรไว้เป็น 1 พารามิเตอร์ ใช้ตัวอย่าง 10-20 ตัวอย่าง จากกรอบแนวคิดการวิจัยพบว่า มีค่าพารามิเตอร์ 41 พารามิเตอร์ ให้เส้นพารามิเตอร์ละ 10 ตัวอย่าง เท่ากับ 410 ตัวอย่าง ($41 \times 10 = 410$) ถือได้ว่าขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นไปตามเงื่อนไขและใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงกลุ่มตัวอย่าง

	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
คณะกรรมการตลาดน้ำดอนหวาย	17
ผู้นำท้องถิ่น	12
ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น	47
ผู้ประกอบการ	187
นักท่องเที่ยว	147
รวม	410

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ เป็นการวัดข้อมูลระดับนามบัญญัติ (Nominal Scale) ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชน จำนวน 20 ข้อ แบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่ การวางแผน จำนวน 5 ข้อ การปฏิบัติตามแผนจำนวน 5 ข้อ การตรวจสอบ จำนวน 5 ข้อ และการสนับสนุนจากภาครัฐ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมจำนวน 20 ข้อ แบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน จำนวน 5 ข้อ การมีส่วนร่วมแก้ปัญหา จำนวน 5 ข้อ การมีส่วนร่วมประเมินผล จำนวน 5 ข้อ และการมีส่วนร่วมรับประโยชน์ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน จำนวน 20 ข้อ แบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่ การฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 5 ข้อ การสร้างกิจกรรมท่องเที่ยว จำนวน 5 ข้อ การเสริมทักษะคนในพื้นที่ จำนวน 5 ข้อ และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน จำนวน 5 ข้อ

โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 - 4 เป็นคำถามแบบเรียงลำดับ (Interval Scale) 5 ระดับ ได้แก่ ระดับ 5 คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ถึงระดับ 1 คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามชุดนี้ผ่านการทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือโดยให้ผู้เชี่ยวชาญโดยใช้การวัดดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) โดยเกณฑ์ที่ยอมรับได้ของค่าดัชนีความสอดคล้องควรเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.856 หลังจากนั้นมาทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient; α) โดยผลการทดสอบได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.89 แสดงว่า แบบสอบถามฉบับนี้มีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยโดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจริงพร้อมกับชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 410 ตัวอย่าง เมื่อผู้วิจัยได้รวบรวมแบบสอบถามได้ทั้งหมดแล้วทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไป และแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้มาจากการรวบรวมข้อมูล และหนังสือทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย การใช้สถิติ และประกอบการวิเคราะห์ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) เพื่อยืนยันตัวบ่งชี้ของตัวแปรสังเกตได้ สามารถอธิบายตัวแปรแฝง ซึ่งได้แก่ บทบาทการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชน การมีส่วนร่วม และการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน และ 2) การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของบทบาทการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชน และการมีส่วนร่วม ที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน ตลาดน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐม อย่างยั่งยืน

ผลการวิจัย

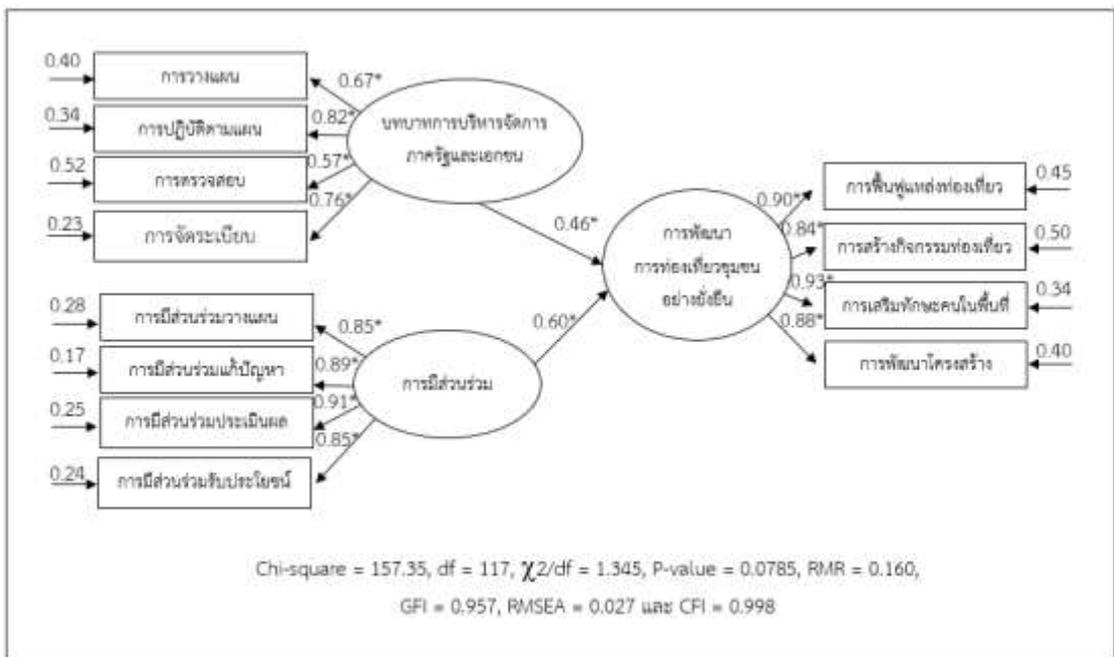
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจซื้อขายไป (เทรดดิ้ง) พบว่า เป็นเพศหญิง 274 คน (ร้อยละ 66.83) มีอายุมากกว่า 45 ปี 189 คน (ร้อยละ 46.10) มีสถานภาพสมรส 252 คน (ร้อยละ 61.46) และมีการศึกษาระดับปริญญาตรี 227 คน (ร้อยละ 55.37) สำหรับผลการวิเคราะห์ มีดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน(Confirmatory Factor Analysis)

ผลการทดสอบสมมติฐานโมเดลสมการโครงสร้างการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน ตลาดน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐม อย่างยั่งยืนสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวบ่งชี้องค์ประกอบตัวแปรแฝงในโมเดลการวัดมีความสอดคล้องระหว่างข้อมูลเชิงทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของตัวแปร มีรายละเอียดดังนี้ ตัวแปรบทบาทการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชน มีค่า χ^2 เท่ากับ 1.07, df เท่ากับ 1.00, χ^2/df เท่ากับ 1.07, ค่า p-value เท่ากับ 0.43, ค่า GFI เท่ากับ 1.00, ค่า AGFI เท่ากับ 0.99, ค่า RMR เท่ากับ 0.00 และค่า RMSEA เท่ากับ 0.00 ตัวแปรการมีส่วนร่วม มีค่า χ^2 เท่ากับ 0.97, df เท่ากับ 1.0, χ^2/df เท่ากับ 0.97, ค่า p-value เท่ากับ 0.49, ค่า GFI เท่ากับ 1.00 ค่า AGFI เท่ากับ 0.98, ค่า RMR เท่ากับ 0.01 และค่า RMSEA เท่ากับ 0.00 และตัวแปรการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน มีค่า χ^2 เท่ากับ 0.89, df เท่ากับ 1.0, χ^2/df เท่ากับ 0.89, ค่า p-value เท่ากับ 0.43, ค่า GFI เท่ากับ 1.00, ค่า AGFI เท่ากับ 0.99, ค่า RMR เท่ากับ 0.01 และค่า RMSEA เท่ากับ 0.00 ตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงทุกตัวแปรมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) ดังนั้น ตัวแปรสังเกตได้ที่นำมาใช้วัดตัวแปรแฝงสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า ค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน ตลาดน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐม อย่างยั่งยืน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

2. การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling)

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านบทบาทการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชน และการมีส่วนร่วม ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน ตลาดน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐม อย่างยั่งยืนพบว่า แบบจำลองมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าสถิติ ประเมินความกลมกลืนของตัวแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์สอดคล้องคือ $\chi^2 = 157.35$, $df = 117$, $\chi^2/df = 1.345$, $P\text{-value} = 0.0785$ แสดงว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่า $RMR = 0.160$, $GFI = 0.957$, $RMSEA = 0.027$ และ $CFI = 0.998$ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐาน

ภาพที่ 2 การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน ตลาดน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐม อย่างยั่งยืน

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของตัวแปรที่สังเกตได้ของบทบาทการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชน พบว่า ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบความสำคัญมากที่สุดคือ การปฏิบัติตามแผน (0.82) รองลงมาคือ การจัดระเบียบ (0.76) การวางแผน (0.67) และการตรวจสอบ (0.57) ตามลำดับ

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของตัวแปรที่สังเกตได้ของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พบว่า ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบความสำคัญมากที่สุดคือ การมีส่วนร่วมประเมินผล (0.91) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมแก้ปัญหา (0.78) การมีส่วนร่วมวางแผน (0.85) และการมีส่วนร่วมแก้ปัญหา (0.85) ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า บทบาทการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชน มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.46 และการมีส่วนร่วม มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.60 ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน ตลาดน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐม อย่างยั่งยืนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐมอย่างยั่งยืนอภิปรายผลได้ดังนี้

อิทธิพลระหว่างตัวแปรในโมเดลพบว่า บทบาทการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชน และการมีส่วนร่วม มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน ตลาดน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐม อย่างยั่งยืน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยบทบาทการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชน ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการจัดระเบียบ ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐม อย่างยั่งยืน เนื่องจากในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐม ให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ภาครัฐและเอกชนจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการและมีระบบที่ดีจึงจะเกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดี ทั้งนี้เพื่อภาครัฐและเอกชนสามารถดำเนินการบริหารจัดการควบคุมดูแลและใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ ซึ่งอาจใช้กลไกกระบวนการแผนชุมชน ในการสร้างการบูรณาการและความเชื่อมโยงกันแผนท้องถิ่นเพื่อเป็นเครื่องมือสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ให้ชุมชนรู้จักตนเอง รู้จักทุนทางสังคม ตลอดจนรู้จักทรัพยากรที่มีอยู่ โดยให้ภาครัฐเป็นหน่วยสนับสนุนให้ท้องถิ่น ชุมชน และภาคเอกชนเป็นหน่วยงานดำเนินการบริหารจัดการภายใต้วัตถุประสงค์ร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา

ของรัตติยา พรหมกัลป์ (2562) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนเชิงสร้างสรรค์” ซึ่งพบว่า การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนจำเป็นที่จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมซึ่งจะต้องเริ่มต้นจากชุมชนอันเป็นเจ้าของสถานที่เจ้าของวัฒนธรรมเป็นผู้ดำเนินการผ่านกระบวนการวางแผนและการตัดสินใจ ประกอบด้วย การร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมวางแผน และร่วมคิด และการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่มืองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมและทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ผ่านกระบวนการบริหารจัดการ ประกอบด้วย การเรียนรู้ เข้าถึงสัมผัส และลงมือทำ จึงจะทำให้การจัดการท่องเที่ยวมีประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรม และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิตติกา ทางชั้น (2019) ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาตัวชี้วัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอีสานริมชายแดนโขงสู่ความยั่งยืน” ซึ่งพบว่า หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ และผู้นำชุมชน ให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งสนับสนุนให้ชุมชนทำกิจกรรม เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนกระตือรือร้นในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีการนำสื่อมวลชน นักท่องเที่ยวเข้าไปในแหล่งท่องเที่ยวให้ชุมชนเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยว สามารถสร้างรายได้เสริมให้กับชุมชนได้

ขณะเดียวกันอิทธิพลของตัวแปรการมีส่วนร่วม ซึ่งประกอบด้วย การมีส่วนร่วมวางแผน การมีส่วนร่วมแก้ปัญหา การมีส่วนร่วมประเมินผล และการมีส่วนร่วมรับประโยชน์ ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐม อย่างยั่งยืน เนื่องจากการมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง โดยที่ทุกฝ่ายต้องร่วมวางแผน ร่วมประเมินผล ร่วมตัดสินใจ รวมถึงร่วมคิดแก้ปัญหา และร่วมกันดำเนินการต่าง ๆ ในชุมชน โดยที่ชุมชนได้รับผลประโยชน์และมีรายได้จากการท่องเที่ยวและมีสภาพแวดล้อมที่คงอยู่อย่างยั่งยืน และเพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวที่พึงประสงค์ของชุมชน ซึ่งชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการจัดการและมีส่วนร่วมในการรับและแบ่งปันผลประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของเบญจมาศ ณ ทองแก้ว และคณะ (2560) ศึกษาเรื่อง “ศักยภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ซึ่งพบว่า แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวไว้ คือ 1) การพัฒนาปรับปรุงด้านกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวและเส้นทางท่องเที่ยวและโครงสร้างพื้นฐาน 2) การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและชุมชนในระบบการท่องเที่ยว 3) การเฝ้าระวังและรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม 4) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และสื่อความหมายสำหรับการท่องเที่ยว และ 5) การพัฒนาระบบการ

บริหารจัดการการท่องเที่ยวแบบโครงข่าย โดยปัจจัยความสำเร็จคือ กลุ่มคนที่มีศักยภาพร่วมบริหารจัดการองค์การที่ให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง การสนับสนุนของฝ่ายวิชาการ และการพัฒนาโครงข่ายการท่องเที่ยว และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อนุชา ม่วงใหญ่ (2559) ศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างศักยภาพชุมชนและท้องถิ่นในศตวรรษที่ 21” ได้กล่าวว่า การส่งเสริมการมีส่วนร่วมและเสริมสร้างศักยภาพชุมชนในการพัฒนา โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเพื่อประโยชน์ของตนเองและชุมชน โดยการพัฒนาจะต้องสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้สามารถพึ่งตนเองได้โดยมีเศรษฐกิจชุมชนที่มั่นคง เพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนและท้องถิ่นอย่างมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาโมเดลสมการโครงสร้างการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐมอย่างยั่งยืน โดยต้องให้ความสำคัญต่อการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการจัดระเบียบมาเป็นหลักในการปฏิบัติเพื่อความมั่นคงและยั่งยืน
2. ภาครัฐและเอกชนทุกภาคส่วนที่มีส่วนได้ส่วนเสียต้องมีการติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ โดยประเมินผลการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเป็นระยะ ๆ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐม ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนท้องถิ่น
3. การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจำเป็นต้องสร้างเครือข่าย โดยการจัดประชุมทุกฝ่ายเพื่อหารือตัดสินใจร่วมกัน และร่วมกันกำหนดแนวทางในการติดตามและประเมินผล มีการชี้แจงถึงผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้นกับแหล่งท่องเที่ยวเพื่อร่วมกันหาแนวทางแก้ไขร่วมกันอย่างต่อเนื่อง
4. ภาครัฐต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐมโดยให้ชุมชนเข้ามามตรวจสอบตราดูแลแหล่งท่องเที่ยว รักษาสิ่งแวดล้อม และที่สำคัญคือ การติดตามและประเมินผลด้านการใช้จ่ายต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาโมเดลสมการโครงสร้างการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตลาดน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐม เท่านั้น ซึ่งรูปแบบที่ได้ อาจไม่สามารถนำไปใช้ในตลาดน้ำแห่งอื่นได้ จึงควรมีการศึกษาตลาดน้ำแห่งอื่น ๆ และตัวแปรอื่นเพื่อให้ตลาดน้ำแต่ละแห่งมีโมเดลการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของตลาดน้ำแต่ละแห่ง

เอกสารอ้างอิง

- เบญจมาศ ณ ทองแก้ว, อำนาจ รักษาพล, จุฑามาส เพ็งโคณา และบุญศิลป์ จิตตะประพันธ์. (2560). ศักยภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตำบลคันธุลี จังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่*, 9(2), 106-121.
- มิวเซียมไทยแลนด์. (2565). ตลาดน้ำดอนหวาย ตลาดโบราณ ริมแม่น้ำท่าจีน. สืบค้นเมื่อ 22 กันยายน 2565, จาก <https://www.museumthailand.com/th/contact>
- รัตติยา พรหมกัลป์. (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนเชิงสร้างสรรค์. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์* ปีที่ 21 ฉบับที่ 1: มกราคม-มิถุนายน 2562, 13-28.
- สุดถนอม ต้นเจริญ. (2560). แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของชุมชนบางขันแตก จังหวัดสมุทรสงคราม. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานจังหวัดนครปฐม. (2565). ตลาดน้ำดอนหวายนครปฐม. สืบค้นเมื่อ 28 กันยายน 2565, จาก http://www.nakhonpathom.go.th/travel_top10/detail/6
- อ้อมใจ วงษ์มณฑา. (2564). New Normal: วัฒนธรรมการดำเนินชีวิตวิถีใหม่ร่วมกับโควิด-19. *วารสารรัฐสัมพันธ์* ปีที่ 42 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2564, 60-61.
- อนุชา ม่วงใหญ่. (2559). แนวทางการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างศักยภาพชุมชนและท้องถิ่น “ในศตวรรษที่ 21” *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย* ปีที่ 6 ฉบับที่ 3 ประจำเดือนกันยายน - ธันวาคม 2559, 12-26.
- Lindeman RH, Merenda PF, Gold RZ. (1980). *Introduction to Bivariate and Multivariate Analysis*. Scott, Foresman, Glenview, IL., p. 163.
- Weiss, R. (1972). *The Provision of Social Relationship*. In Z. Rubin (Ed), *Doing Unto others* Englewood Cliff, N. J: Prentice-Hall., pp. 17-26.

